

ŞUBE BASIN AÇIKLAMASI

Doğalgaz Kazaları Kader Değildir!..

İstanbul'da iki vatandaşımızın ölümüne yol açan karbonmonoksit zehirlenmesi üzerine Şube Yöneticimiz Cemal Akkoç, Şube Başkanımız İlter Çelik ve Şube Sekreterimiz Erol Alkım Erdönmez tarafından bir basın açıklaması yapıldı. Açıklamada Odamızın yaptığı teknik inceleme bulguları bir sunumla detaylı olarak anlatıldı

02 .01.2009 tarihinde Fatih'te meydana gelen doğalgaz kazasında iki kişi hayatını kaybetmiştir. Ölen vatandaşlarımızın ailelerine baş sağlığı dileriz.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde görevlendirilmemiz üzerine olay erinde yapılan incelemeye göre, olayın karbonmonoksit zehirlenmesi olduğu düşünülerek binanın diğer dairelerinde incelemeler yapılmış ve aşağıdaki bulgulara rastlanmıştır.

1. Kazanın olduğu dairede menfez olmadığı görülmüştür.
2. Kazanın meydana geldiği kombi bacasının üzerinde standarta uygun baca şapkası olmadığı ve baca tepmesine yol açabilecek tipte bir borunun olduğu görülmüştür.
3. Alt dairede yapılan incelemede kombi-baca

arası esnek bağlantıda 2002'den beri yasak olan alüminyum fleks kullanıldığı ve hasarlı olduğu görülmüş, olay sonrası daire sahibi bu boruyu değiştirdiğini ifade etmiştir.

4. Karşı dairede yapılan incelemede kombi-baca arası esnek bağlantı borusunun yetersiz eğimle ve uzun yerleştirildiği görülmüştür.

Bu vesile ile TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak, aşağıdaki öneri ve uyarılarımızı, bir kez daha kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

1. Doğalgaz dağıtım kuruluşları kendi şartnamelerine göre, doğalgazın ilk devreye alınmasında gerekli kontrolleri yapmakta, ancak yıllık kontrol ve denetimler eksik bırakılmaktadır. Bu kontroller, herhangi bir yasal çerçeve ile belirlenmemiş olup, gazın güvenli kullanımı sadece nihai tüketi-

cinin duyarlılığına bağlı kılınmıştır.

2. Atık gaz borusu olarak, çok çabuk deforme olan esnek alüminyum bağlantı malzemesi kullanımı uygulamasına son verilmesi, cihaz bağlantılarında sabit bağlantılar yapılmalı, mutlaka esnek bağlantı gereken yerlerde ise, paslanmaz esnek çelik boruların kullanılması konusunda, teknik şartnamelerde değişiklik yapılarak, hemen uygulamaya konulmalıdır
3. Bacalı doğalgazlı cihazlar, baca tepmelerinden kaynaklı tüm riskleri ortadan kaldıracak emniyet düzenekleriyle donanmıştır. Ancak bazı servisler, bacanın iyi çekmemesi nedeninden ötürü, cihazın arızaya geçmesini önlemek için, bu tertibatı devre dışı bırakabilmekte ve baca gazı zehirlenmesinden kaynaklı ölümler meydana gelebilmektedir.
4. 1 m³ doğalgazın yakılabilmesi için yaklaşık 10 m³ taze havaya ihtiyaç bulunmaktadır. Yanma havası bu cihazların bulunduğu mahallere yerleştirilen ventilasyon (havalandırma) menfezleri vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bu menfezlerin hiçbir şekilde kapatılmaması gerekmektedir.
5. Bacalı cihaz kullanımında dikkat edilmesi gereken bir diğer konu da, standartlara uygun baca kullanımı ve bu bacaların her sezon en az bir kez temizlenmesi olmalıdır. Bu durumun da yasalarla güvence altına alınması ve kamusal denetimin sağlanması, bir zorunluluktur.
6. Doğalgaz bacalarına kesinlikle aspiratör vb. başka bir cihaz bağlanmamalı, her cihazın

Şube Yöneticimiz Cemal Akkoç ve Şube Başkanımız İlter Çelik

Şube Sekreterimiz E. Alkım Erdönmez teknik inceleme raporunu sunarken.

- baca bağlantısı bağımsız olmalıdır.
7. Kombi cihazlarının her yıl yaz sezonunda bakımlarının yapılması, emniyetle çalışmalarları için bir zorunluluktur. Bu konuda gerekli yaptırımların mutlaka uygulamaya konulması gerekmektedir.
8. Karbonmonoksit gazının ortamda belirli bir seviyeye ulaşması durumunda ve ya herhangi bir gaz kaçağı durumunda alarm veren sensörler mevcuttur. Bu aygıtların kullanımının yaygınlaştırılması ve zorunlu

- hale getirilmesi, bu tür acıları yaşamamızın büyük ölçüde önüne geçecektir.
9. 4646 sayılı Doğalgaz Kanununa bağlı yönetmelikler uyarınca, doğalgaz iç tesisatlarının Doğalgaz İç Tesisat Yetki Belgesi'ne sahip Odamızdan onaylı bir makina mühendisinin tam zamanlı olarak çalıştığı şirketlerce yürütülmesi zorunludur. Odamızca bu hizmetleri verecek şirketler tescillenmekte ve kendilerine büro tescil belgesi verilmektedir.

10. İGDAŞ, doğalgaz projelerinin onaylanması sırasında, Oda mesleki denetimlerini aramayıp, bu konudaki iş birliği girişimlerini karşılıksız bırakmıştır.
11. Güvenlik artırıcı önlem olarak tüm kullanım yerlerinde gaz alarm cihazı ve otomatik gaz kesen selenoid vana kullanımı zorunlu hale getirilmelidir.
12. İGDAŞ her yıl baca kontrollerini yaptırmalı ve daire içi uygunluğunu kontrol ettirmelidir. Bu konuda şu anda yetkili olan İTFAİYE yetersiz kalmaktadır.
13. İstanbul'da İGDAŞ tarafından Doğal gaz projeleri MMO denetiminden uzak tutulmaktadır. Bize göre uygunsuz iş yapılmaktadır.
14. İGDAŞ bünyesinde çalışan Mühendis olmayan kişiler Doğal gaz tesisatı kontrolü yapmakta, uygunluk belgesi vermektedir.
15. Tüm Doğal gaz faaliyetleri uzman kişiler ve yetkilendirilmiş firmalar tarafından yapılmalıdır. Vatandaşlarımız bu konuda her türlü bilgiyi MMO'dan alabilirler.

MMO İstanbul Şubesi
Yönetim Kurulu

İTÜ'de Öğrencilerimize Yapılan Faşist Saldırıyı Kınıyoruz

2 Aralık'ta İTÜ Maçka Kampüsü'nde ülkücü faşistler tarafından satır ve bıçaklarla öğrencilere yapılan saldırıda Makina Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonu Üyesi Çağdaş Ali Dede kalbinden bıçaklanması üzerine Şube Başkanımız İlter Çelik tarafından yayınlanan basın bülteniyle kınandı. Kampüsü kana bulayan, 4 öğrencinin ağır yaralanarak acil servislere kaldırıldığı saldırıya ilişkin İlter Çelik şöyle dedi;

Odamız çağdışı ırkçı, gerici anlayışlara karşı mücadele edenlerin yanındadır

Çağdaş Ali Dede ve diğer öğrenci arkadaşlarımız, mesleğe ilk adımlarını atarken, üniversiteden sonra mesleki ve tamamlayıcı pratik, kurs ve eğitimlerle onlara hizmet veren odalarımızın öğrenci üyeleridirler. Üyelerimize yapılan bu saldırıların hangi amaca hizmet ettiği dünden bugüne bilinen bir gerçektir. Eleştirel düşünceye, muhalefete, demokrasiye, insan haklarına tahammülü olmayan, çağdışı gerici, faşist ideolojiler her zaman şiddeti temel almışlardır. İTÜ Maçka Kampüsü'nden sonra Ankara Üniversitesi DTCF'de sürekli hale gelen ve birkaç gün önce gerçekleşen faşist saldırılar, adeta geçmiş mi dönüyoruz sorusunu sordurmaktadır.

Faşist, ırkçı ideolojiler Avrupa'da ve dünyanın pek çok yerinde yasaklanmıştır, Türkiye'de de yasaklanmalıdır

Faşist, ırkçı ideolojiler Avrupa'da ve dünyanın pek çok yerinde yasaklanmakta, partileri ve örgütleri kapatılmakta iken Türkiye'de ırkçılığın serbest ve "özgürce" örgütlenmesini anlamak güçtür. İnsanlık düşmanı ideolojiler, ideolojilerin temel amacı olan insana, topluma hizmet anlayışının kendisine karşıdır. Bu bilinçle Türkiye demokrasi güçleri geçmişten bugüne faşistlere karşı hep iyi sınavlar vermiş, emperyalizmin ülkemizde uygulamaya çalıştığı politikaların hayata geçirilebilmesi ancak 12 Eylül gibi bir darbe ile mümkün olmuştur. Bu tür sivil faşist çeteler geçmişte de bugün de, halkın, demokrasi güçlerinin mücadelesi ile püskürtülmüş, Türkiye tarihi aynı zamanda faşizme karşı direnişin de tarihi olmuştur.

SONUÇ OLARAK;

Üniversitelerde öğrencilerimize yapılan saldırılara kayıtsız kalmak, iktidarın "sözde" demokratları ile aynı yerde olmak anlamı taşımaktadır. Gerçekte demokrasi mücadelesi yaşam alanlarından başlar. Başkasına yaşam hakkı tanımayan, farklılığı, çok renkliliği, çok

kültürlülüğü hazmedemeyen ırkçı, gerici faşist çetelere karşı aktif savunma ve mücadele demokrasi güçlerinin görevidir.

Bu saldırıda öğrencilerimizi kaybedebiliriz. Saldırganların görüntüleri hem basında hem de İTÜ yönetiminin elinde bulunmaktadır. Saldırganların bir kısmının üniversiteden olmadığı tespit edilmiştir. İTÜ'de bu saldırıların ne işi var? Güvenlik görevlilerinin öğrenci olmayan ve toplu olarak giren bu şahıslara yardım ettiği duyuları çok vahimdir. Saldırıları konusunda rektörlüğün tutumunu yeniden gözden geçirmesi gerekir. Sorumluların cezalandırılması için yapılanları takip edeceğiz.

Saldırının hedefi; aydınlığı, demokrasiyi, insana ait değerleri savunan herkes ve üniversitenin kendisidir. Şubemiz Öğrenci Komisyonu Üyesi Çağdaş Ali Dede ve tüm öğrenci arkadaşlarımıza geçmiş olsun diyor, kamuoyunu öğrencilerimize sahip çıkmaya, saldırıyı ve saldırıyı teşhir etmeye çağırıyoruz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu adına
İlter ÇELİK

ŞUBE BASIN AÇIKLAMASI

Konutlarda Enerji Tasarrufunda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

MMO İstanbul Şube Başkanı İter Çelik ve Şube Müdürü Faruk Sevim tarafından son yıllarda peş peşe gelen zamlarla çok pahalı hale gelen enerji konusunda halkı ve kamuoyunu uyaran ve bazı tedbirlerle daha verimli kullanılabileceğini gösteren bir sunum ve basın açıklaması yapıldı. Faruk Sevim tarafından yapılan görsel sunumun ardından İter Çelik aşağıda yayınladığımız basın açıklamasını kamuoyu ile paylaştı.

Son yılların en pahalı enerjisini tükettiğimiz gerçeğinden hareketle halkın ısınmada tasarruf için dikkat etmesi gereken noktalara değinmeden önce, hükümetin dünya petrol fiyatlarına dayandırarak zam yaptığını iddia ettiği doğalgazda yüzde 80 zamlı faturalar gelmeye başladı. Odaları hesap bilmemekle suçlayan hükümet, vatandaşları ödettiği bedelin hesabını yapamamaktadır.

Kriz ve yoksullukla boğuşan halk ev kirası gibi ısınma bedeli ödemektedir. Makina Mühendisleri Odası olarak halkın yaşam alanlarında ısınmanın bedelini biraz olsun tasarruf sağlayarak azaltmak amacıyla alınması gereken bazı tedbirleri kamuoyu ile paylaşmayı görev saymaktayız.

İnsanlık yaşamını sürdürmek için her geçen

İstanbul Şube Başkanı İter Çelik

gün daha fazla enerjiye ihtiyaç duymaktadır. Artan enerji ihtiyacına karşın, enerjinin elde edildiği kaynakların sınırlı oluşu, bazı kaynakların tükenmeye yüz tutması insanlığı benzeri görülmemiş bir enerji darboğazıyla karşı karşıya getirmiştir. Gelecekle ilgili yapılan tahminler önümüzdeki yıllarda enerji için yapılan savaşların hızla artacağı yönündedir. Öte yandan insanlığın enerji ihtiyacının büyük bir oranını karşıladığı fosil bazlı enerji kaynaklarının kullanımı, dünya ekolojik sistemine önemli ölçülerde zararlar vermektedir.

18. yüzyılda başlayan sanayi devrimi henüz üçüncü asrını doldurmamışken, insanlığın sınırsız ve sorumsuz tüketim alışkanlıkları nedeni ile harcadığı enerji; çevre kirliliği, doğanın yıkımı, türlerin yokoluşu, küresel ısınma gibi, etkileri binlerce yıl sürecek ve geri döndürülmesi olanaksız süreçleri yaşatmaya başlamıştır. Bu süreçleri kısa sürede geri döndürmek mümkün olmasa da; insanlık enerji üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak, enerjiyi daha verimli kullanarak ve sınırsız sorumsuz tüketim alışkanlıklarını değiştirip yeni bir yaşam tarzı benimseyerek Dünyamızın daha fazla zarar görmesinin önüne geçebilir. Yada Nazım Hikmet'in dediği gibi "Ya ölü yıldızlara götüreceğiz hayatı. Ya da dünyamıza incek ölüm".

Ülkemiz dünyada enerjiyi en verimsiz kullanılan ülkelerden biridir. Uygarlığımızın olumsuz bir göstergesi olan bu durumun değişmesi için devletten, vatandaşla, siyasal yapılardan

meslek odalarına, herkes üzerine düşen görevleri yapmalıdır. Bu kapsamda acil olarak,

Devleti;

- Kısa vadeli çalışmalardan öte, ülkenin gelecek 100 yılını planlayan enerji stratejilerini uygulamaya,
- Enerjide dışa bağımlılığı azaltacak önlemleri adım adım gerçekleştirmeye,
- Enerji üretiminde yurdun yer altı ve yerüstü kaynaklarını ulusal çıkarlar doğrultusunda halkın yararına kullanmaya öncelik vermeye,
- Vatandaşına bazı ülkelerde olduğu gibi enerji tasarruflu ampulleri ücretsiz dağıtmaya,
- Enerji üretiminde yenilenebilir ve çevre dostu teknolojileri teşvik etmeye,
- Almanya, Japonya, İtalya ve daha birçok ülkede olduğu gibi, güneş pillerinin ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaşması için programlar uygulamaya,
- Güneş pili üretiminde kullanılan güneş pili hücrelerinin üretimi için gerekli fabrikaları kurmaya,
- Ulusal çapta etkin bir enerji izleme sistemi kurmaya,
- Üniversitelerde yapılan Ar-Ge çalışmalarına daha fazla destek vermeye,
- Yaygın şekilde, kamuda, okullarda, halk eğitim merkezlerinde enerji verimliliği ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yapmaya,
- Türkiye genelinde ulaşımda verimliliğin sağlanması amacıyla raylı sistem ve deniz ulaşımı sistemleri etüt, proje ve yatırım çalışmalarını hızla tamamlamaya,
- Enerjiyi vatandaşından vergi toplama aracı

Istanbul Şube Müdürü M. Faruk Sevim

olarak görmemeye davet ediyoruz.

Vatandaş;

- Isınmada 1 °C daha düşük ısınmanın enerji tüketiminde %10 tasarruf sağladığı ve ideal iç ortam sıcaklık derecesinin 19-20 °C do-

- laylarında olduğu bilinciyle davranmaya,
- Kalorimetre, termostatik vana gibi ısı tasarruf cihazları kullanmaya,
- Binalarında ısı kayıp-kazançlarını azaltmak için temelden çatıya ısı yalıtımı yapmaya,
- Satın almalar sırasında enerjiyi daha verimli kullanan A sınıfı işaretli enerji verimli cihazlara yönelmeye,
- Enerji tüketen cihazları kullanırken veya ulaşımında fazladan harcanan enerjinin dünyaya ve ülkemize daha fazla zarar verdiği bilincinde olmaya,
- Isınmada veya iç ortam havası şartlandırılmalarında (klima, hava koşullandırma vs) bireysel sistemlerden daha çok merkezi sistemlere yönelmeye,
- Güneş enerjisinden daha fazla yararlanmaya davet ediyoruz.

Mühendis ve Mimarları;

- Daha az enerji tüketen, güneş enerjisinden daha fazla yararlanan ve iyi tasarlanmış binalar yapmaya,
- Toplumun enerji konusunda aydınlanmasını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalara ka-

- tılmaya,
- Enerji konusunda yapılan teknolojik çalışmalarını yakından takip etmeye,

Basını;

- Enerji ile ilgili daha fazla belgesel, yazı dizisi vs yayınlamaya,
- Enerji verimliliği bilinçlendirme çalışmalarında Meslek Odaları ve Kamu ile işbirliği içerisinde olmaya davet ediyoruz.

Sonuç Olarak;

Mesleki Demokratik Kitle Örgütü olan odamız halkın yararlanabileceği teknik ve bilimsel bilgiyi paylaşırken, asıl olarak yüksek enerji fiyatlarının sorumlusu olan hükümeti uyarak, yanlış enerji politikalarının bedelini halka ve çalışanlara ödeten tutumundan vazgeçmeye çağırılmaktadır. Asgari ücreti 527 TL olarak belirleyen hükümet binlerce hane halkını 200-300 TL aylık doğalgaz faturası ödemeye mahkum etmiştir. Bu her şeyden önce insafsızlıktır. Acil olarak doğalgaza ve elektrığe yapılan zamlar geri alınmalıdır.

MMO İstanbul Şube Sekreteri Erol Alkım Erdönmez:

Trafik Kazalarında Her Yıl 5000 Kişiyi Kaybediyoruz

MMO İstanbul Şube Sekreteri Erol Alkım Erdönmez 6 Aralık 2008'de bayram tatillerinde artan trafik kazalarına önlenmesine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin halkı ve kamuoyunu bilgilendiren bir basın bülteni yayınladı.

Erdönmez, açıklamasında "Ülkemizde her yıl karayollarında meydana gelen kazalar nedeni ile yaklaşık 5000 kişinin hayatını kaybettiğini ve 150.000 kişi yaralandığını, insana bağlı trafik kazalarının sebepleri arasında aşırı hız, hatalı sollama, direksiyon başında uyuma ve emniyet kemeri takılmaması olduğunu belirtti.

"Ölümlü kazalarda emniyet kemeri kullananların yüzde 24'ü hiç zarar görmeden kazayı atlattı, emniyet kemeri kullananlarda bu oran yüzde 6'ya kadar düşmektedir. Emniyet kemeri kullanımının zorunlu olduğu ülkelerde ölüm ve yaralanma oranları, kullanımın zorunlu olmadığı ülkelere göre yüzde 40 daha az olmaktadır." diyen Erdönmez, trafik kazalarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri şöyle sıraladı:

Araç Bakım ve Periyodik Muayeneleri zamanında yapılmalıdır

Kazaların yüzde 30'unun neden olduğu araç arı-

zalarının önlenmesi için en önemli önlem araç bakımlarının ve periyodik muayenelerinin zamanında yapılmasıdır.

Araçlarında LPG yakıtı kullanan sürücülerin, iki yılda bir Makina Mühendisleri Odası LPG/CNG Gaz Sızdırmazlık Araç Kontrol İstasyonlarında araçlarını kontrol ettirmeleri gerekir. LPG'li araç sürücülerini, araçlarından gaz kokusu gelmesi durumunda bu kontrolü iki yıl dolmadan da ücretsiz olarak istasyonlarımızda yaptırabilirler.

Araçların fren, balata, lastik, ön takım, elektrik sistemi, hidrolik sistemi, motor yağı, anti friz vb. konularındaki bakımları da yetkili servislerde mutlaka yapılmalıdır.

Araçlarımızdaki ekipmanlar eksiksiz olmalıdır

Araçlarımızdaki ilk yardım çantası, üçgen reflektör, yangın söndürme cihazı gibi önem arz eden ekipmanların yola çıkmadan önce tam ve eksiksiz olduğunu kontrol edilmelidir. Buzlanma ve kar yağışı gibi nedenlerle oluşabilecek kazaları önlemek için araçlarında mutlaka zincir bulundurulmalıdır.

Yollarımızdaki tadilat çalışmalarına dikkat edilmeli

Yeni yol yapımı ve yol tadilatlarındaki ikazların

yeterli olmaması nedeniyle üzücü kazaların meydana geldiği bir gerçektir. Bu kısımlardaki uyarıcı ve ikaz levhalarının eksiksiz bir şekilde konulması ve dış etkenlerden (rüzgar, kar, yağmur, insan müdahalesi vb.) etkilenmeyecek şekilde sabitlenmesi gerekmektedir.

Yol bakım ekipleri bayramda farklı bölgelerde olabilecek kar, buzlanma gibi olumsuz hava koşullarına karşı hazır beklemeli ve ilgili karayolu ekipleri tuzlama gibi çalışmalarla erken müdahale etmelidir. Olabilecek üzücü kazaların sonuçlarını en aza indirmek için ilk yardım ekipleri trafiğin yoğun olacağı bayramın ilk ve son günlerinde hazır beklemelidirler.

İnsan faktörü nedeniyle meydana gelebilecek trafik kazalarını en aza indirmek için bayram tatilinde şehir dışına çıkacak sürücülerin emniyet kemeri takmaları, hız sınırına uymaları, yorgun, uykusuz ve alkollü araç kullanmamaları ve hatalı sollama yapmamaları gerekir. Yayılarımızın da yollardaki seyahatleri sırasında trafiğe ve trafik kurallarına azami dikkat etmesi çok önemlidir, özellikle yoldan karşıya geçişlerde ve karanlık yollarda bu dikkat daha da önemlidir.

Eski su sayaçlarının değiştirilmek istenmesi, teknolojik ve yasal bir zorunluluktan değil idarenin tek taraflı tasarrufundan kaynaklanmaktadır. Eski abonelerde ön ödemeli elektronik su sayacına geçiş zorunluluğu getirilecek olması, teknolojik ve yasal gereklilik olmaması nedeniyle hukuka aykırıdır.

masına yol açabilecek tehlikeli bir uygulamadır.

Eski su sayaçlarının değiştirilmek istenmesi, teknolojik ve yasal bir zorunluluktan değil idarenin tek taraflı tasarrufundan kaynaklanmaktadır. Eski abonelerde ön ödemeli elektronik su sayacına geçiş zorunluluğu getirilecek olması, teknolojik ve yasal gereklilik olmaması nedeniyle hukuka aykırıdır.

Su tüketim faturalarında da belirtildiği üzere su sayaçlarının mülkiyeti aboneye aittir. Aboneye ait olan sayacın zorla değiştirilmesi, Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkının da ihlalidir.

Kontörünüz bittiği anda suyunuz kesilir. Sağlık, gıda üretimi ne için olursa olsun, paranız yoksa su da yok!

Ayrıca söz konusu sayaçlar, soğuk su sayaçları yönetmeliğinde de tanımlanmamıştır.

Bütün bu nedenlerle bir kamu kurumunun mevzuatta yeri olmayan bir sistemi ihale konusu yapmasında kamu yararı olmadığı gibi 4734 sayılı kanunun 5 inci maddesinde açıklanan kaynakların etkin ve verimli kullanılması ilkesine de ters düşmektedir.

11.1989 tarihinde kabul edilen 3516 sayılı kanun, 21.02.2000 tarih, 23971 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ölçü ve ölçü aletlerinin marka kaydı ile tip ve sisteminin onaylanması hakkındaki yönetmeliğin 18. Maddesi ve Sanayi Ticaret Bakanlığı'nın Türk Standartlarına Uygunluk Belgesi ve TSE Markası Hakkındaki ÖSG-2000 (13-14) sayılı tebliğinin 265-284 sayfasında TSE-824 ISO-4064/1 No'su altında soğuk su sayaçları zorunlu standartları ilgili mevzuat ve yasaların su ölçümünde başka bir ölçü aletine yer vermediğini, sözü edilen su sayaçlarının da TSE 824 ISO -40644-1 No'lu mecburi standartlara uygun olmasını zorunlu kıldığını göstermektedir. İBB ve İSKİ'nin hangi tip sayaç kullanılacağı konusunda karar alma ve düzenleme yapma yetkisi de bulunmamaktadır.

Başbakan Mimar ve Mühendis Odalarına kendi bilgi eksiği üzerinden yakışsız ithamlarda bulunmak yerine, hükümetin, ekonomik kaynakları verimli ve etkin kullanılmasını sağlamalıdır. TMMOB açtığı bu

davalarla, özellikle iktidarın idari işlemlerinin, etkin ve yaygın biçimde hukuka uygunluk denetiminin sağlanması amacıyla kamu ve halk adına idari yargıyı harekete geçirmekte, dolayısıyla hukukun üstünlüğüne işlerlik kazandırmaktadır.

Tüm bu nedenlerle; su sayaçlarının ön ödemeli hale getirilmesi uygulamasına karşı olduğumuzu bir kez daha belirtiyor, İSKİ'yi bu hukuksuzluktan vazgeçmeye çağırıyoruz.

Ankara 11. İdare Mahkemesinin Kararı Bizi Haklı Çıkardı

Kamuoyunda geniş yankı uyandıran açıklamamızın yayımlandığı günlerde Ankara 11. İdare Mahkemesi Ön Ödemeli Su Sayaçları konusunda bizi haklı çıkaran bir karar verdi.

Ankara'da Mustafa TANŞI isimli vatandaşın eski su sayacının borcundan dolayı sökülmesi üzerine, eski sayacın yerine kartlı su sayacının takılacağını öğrenerek bu işlemin iptali için açtığı davada idare mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı verdi. Bu karar gereğince mahkeme **"Belediyeleri, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan tüzel kişiler olarak tanımlayan Anayasal anlayış, içme ve kullanma suyu hizmetlerinin belde sakinlerinde sunulmasını düzenleyen mevzuata da yansımış ve hizmetin karşılığının alınması, hizmetin sunulmasından sonra gerçekleşecek bir aşama olarak belirlenmiştir. Olayda, davalı ASKİ Yönetim Kurulu'nun 18.05.2005 tarih ve 210 sayılı kararının 2. bendi ile borcundan dolayı sökülen su sayaçlarının takılmasını zorunlu kılan karar alındığı, dolayısıyla kamu hizmetlerinin sunumu peşin ödemeye bağlanarak anılan anayasal ve yasal kamu hizmeti anlayışına uymayan ticari niteliği ağır basan yeni bir ilişki biçimi oluşturulmak istendiği görülmektedir. Bu durumda, ASKİ Yönetim Kurulu'nun 18.05.2005 tarih ve 219 sayılı kararının 'Borcundan dolayı sökülen su sayaçlarının yerine kartlı su sayacı takılması' kısmında hukuka uyarlık bulunmamaktadır."** diyerek emsal niteliğinde bir karar verdi.

ŞUBE BASIN AÇIKLAMASI

Zam Yaparak Enerji Tasarrufu Dayatmasına Son

Enerjinin büyük bir kısmı fosil yakıtlardan elde ediliyor. Ama yakın gelecekte fosil kaynakların tükeneyeceği bilinmektedir. Ekolojik dengenin alarm vermesi, tükenen enerji kaynaklarımızın yanında bir başka tehlikeyi oluşturmaktadır. Enerji talebinin her yıl artan oranda yükselmesi ve dolayısıyla maliyetlerin artması enerji açısından bizleri dönülemez noktalara getirmektedir.

Çağımızda enerjiye ulaşmak en doğal insani ihtiyaçlardan biridir. Ekonomik / sosyal kalkınma ve insanca yaşam için; güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzı günümüzün en önemli sorunu haline gelmektedir. Dünyada halen 1.6 milyar insanın (yüzde 25.1) enerjiden yararlanma olanağına sahip olmadığı bilinmektedir.

Ülkemizin harcadığı enerji, 2007 yıl sonu

itibarıyla 100 milyon ton petrol eşdeğerini (MTep) aşmaktadır. Eldeki veriler ülkemizdeki enerji tüketim artış hızının AB ve OECD ülkelerinin enerji tüketim artış hızının iki katından fazla olduğunu göstermektedir.

Enerji yoğunluğu; Bir birim iş ya da hizmet üretiminde sarf edilen enerji bedelinin, ürünün toplam giderleri içindeki oranı olarak tanımlanmaktadır. Bugün Türkiye'de enerji yoğunluğu 0,38 TEP/1000USD'dir (TEP: Ton Eşdeğer Petrol: 1 tep = 11.626 kWh dir) Kişi başına tüketim ise 1,06 TEP'e karşılık gelmektedir.

Görülebileceği gibi üretilen hizmet veya ürünün maliyetlerindeki enerji oranını (yoğunluğunu) aynı işi yaparak düşürmek enerjimizi daha verimli kılmanın en önemli yollarında biri olmaktadır. OECD ülkelerinin

de enerji yoğunluğu 0,19 TEP/1000USD iken, kişi başına enerji tüketimi 4,68 TEP'dir. Dolayısıyla enerji yoğunluğumuzu daha aşağı seviyelere düşürürken, kişi başına düşen enerji tüketimimizi artırmalıyız.

Enerji Verimliliği Yasası 2007 yılında, Enerji Kaynakları ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik ise 25 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girdi. 2008 yılı "Enerji Verimliliği Yılı" ilan edildi. Enerji verimliliği gibi yaşamsal önemdeki bir konunun gündeme getirilmesindeki yoğun çaba toplumsal duyarlılığın gelişmesi açısından son derece önemli olmakla birlikte; enerji özelleştirmelerinin hız kazandığı döneme rastlaması ve ele alınış şekli, enerji alanındaki serbest piyasa uygulamalarıyla olan bağını da sorgulamayı gerektiriyor.

Enerji Bakanı Hilmi Güler 2009 Bütçe konuşmasında, "Halen dışa bağımlılık oranımız %74'ler seviyesinde olup, üretim planlamasının gerektirdiği yatırımlar için tedbir alınmaz ise bunun %80'lere yükselme eğiliminde olduğu görülmektedir" demektedir. Ancak, serbest piyasada özel şirketlere lisans verilmeye başlandığı 2002 yılında 31.346 MW olan elektrik kurulu gücümüz 9 bin MW artabildi. Artışın büyük kısmı 2002 öncesi yapılan anlaşmalardan dolayı kamunun olup, özel sektörün yatırımı ise sadece ve sadece 3.094 MW'dir. Bu hükümet döneminde kamu eliyle yatırım yapılmazken, özel sektör de yatırım yapmamıştır. Belirlenen talep artışı 13 bin MW, açık 4 bin MW'dir.

Bugün elektrik arz güvenliğimiz bıçak sı-

tında gitmektedir. Her yıl % 7-8 oranında enerji talep artışıyla karşı karşıya kalan ülkemizi bu kış aylarında son küresel ekonomik kriz "kurtarmıştır". Krizle birlikte talep artışı durmuş, hatta %3-4 oranında düşüş göstermiştir. Bu durum, enerji açığı açısından bizleri kurtarmamaktadır. Bıçak sırtı durum sürmekte, yatırımların olması gereken düzeyde sürmemektedir.

Arz güvenliğinin tehlikeli boyutta olduğu bir süreçte mevcut enerjimizi yaşam kalitesinden taviz vermeden verimli olarak kullanmak önem arz etmektedir.

TMMOB'ye bağlı odaların uzmanlık alanlarında, eksikliklerine rağmen karşı çıkmadığı yasalardan biri Enerji Verimliliği Yasası'dır. Odalarımız, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Yasası'nı desteklerken, Yasanın Odalara verdiği sorumluluk ve görevleri yerine getirmek üzere çalışmalar yürütmektedir. EMO "kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü" olma bilinciyle; Elektrik İşleri Etüt İdaresi'nde özverili ve iyi niyetli çabalar ile hazırlanan yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında "art niyetli", "kar mantıklı", "piyasacı" yaklaşımların egemen olmaması için çaba sarf etmektedir.

ENERJİDE OTOMATİK FİYATLANDIRMA MEKANİZMASI AÇIK BİR SOYGUNDUR

Ancak, otomatik fiyatlandırma, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi, nükleer enerji santrallerinin her şeye rağmen kurulmak istenmesi, doğal anlaşmalarının ve dışa bağımlılığın sürdürülmesi ve daha birçok nedenden dolayı, elektriğin "yeterli, kaliteli, kesintisiz, ucuz ve çevreyle uyumlu bir

biçimde kullanıma sunulması" savlarıyla yürürlüğe konulan Elektrik Piyasası Yasası'nın öngördüğü piyasa sistemi giderek derinleştirilmektedir. Son 20 yıldır sürdürülen piyasalaşma sürecinin ülkemizde elektrik alanında yarattığı sonuca baktığımızda, iddialarla derin çelişkiler oluşturan bir manzara ile karşı karşıya olduğumuz ortadadır. Son iki yıldır kendini hissettiren ve giderek artış gösteren "elektrik arz güvenliği" ve "fahiş fiyat uygulaması" sorunları bu sürecin ürünüdür.

Elektrik fiyatları sürekli zam yapılacak bir sistem içine sokuldu. Bugün ülkemizdeki elektrik enerjisi piyasasında özellikle üretim alanındaki yatırımlar da, birincil kaynakların kullanımının planlanması da dahil olmak üzere her şey tamamen özel sektörün insafına terk edilmiş durumda.

Şimdi ülkemizde vatandaşa diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi elektrik için de daha yüksek para ödeme bilinci ve çeşitli kampanyaların da yardımıyla verimlilik ve tasarruf kavramları aşılıyor. Böylece şaşırtıcı enerji verimliliği yılı etkinlikleri de muazzam zamlarla taçlandırılmıştır. Tersinden söyleyecek olursak, enerji ne kadar pahalılaşsın, tasarruf bilincinin de o denli artmış olacağı düşünülüyor. Ki, Enerji Bakanı Hilmi Güler; 21 Aralık 2008 günü yaptığı açıklamada, "Hedefimiz yüzde 20 verimlilikti. Bunu çok aşık. Kadınlarımız, çok dikkatli davrandı, onlara minnet borcumuz var" derken, bu düşüşün verimlilikten çok zamlardan ve krizden kaynaklandığını itiraf etmek istemiyor.

TEDAŞ 2007 yılı rakamlarına göre 24.681.455 mesken sayısı, 36.475.825 GWh mesken enerji kullanımı, 1.408 kWh mesken başına yıllık tüketim, 117,33 kWh mesken başına ortalama aylık tüketim hesaplanmaktadır. Türkiye'de mesken başına düşen ortalama insan sayısı üçtür. Dolayısıyla üç kişilik bir ailenin asgari yaşam standartlarına göre kullanması gereken aylık tüketim bedeli 174 kWh olması gere-

kirken bu rakamın aşağısında kullanıldığını görmekteyiz. Bu nedenle elektrik enerjisinin kullanımı teşvik edilmesi gerekirken, (Avrupa ülkelerinde kişi başına düşen elektrik miktarı 6000 kWh iken, Türkiye'de 2000 kWh'dir). "Tasarruf" adı altında kendi yanlış politikalarına alet edilen insanlarımızın karanlıkta yaşaması istenmemektedir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI

Her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası'nda, verimlilik ve tasarrufun "piyasalaştırma ve pahalı enerji" uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikardan vazgeçilmesini talep ediyoruz. Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun tam tersine kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir.

İhtiyaçlarımızı karşılayabilecek enerji yatırımları öncelikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere, kamu tarafından planlanarak yapılmalıdır. Enerji iletim ve dağıtım hatlarındaki % 14'ün üzerinde olan kayıp ve kaçaklar azaltılmalıdır. Türkiye'de tasarruflu lamba üreten tek bir fabrikanın bile bulunmadığı ortamda göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle birlikte ele alınması da temel bir zorunluluktur. Türkiye'nin eski tip, çok enerji tüketen cihazlarla çöplük haline getirilmesine göz yumulmamasını, bir an önce enerji verimliliği standartlarının yerleştirilmesi ve gerekli mevzuatın yürürlüğe konulmasını, ciddi bir denetim yapısının sağlanmasını istiyor ve tasarruflu lamba kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak dar gelirli yurttaşlara ücretsiz lamba dağıtımı yapılmasını ve asgari yaşam standardına uygun elektrik miktarının ücretsiz verilmesini öneriyoruz.

ERHAN KARAÇAY
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Başkanı

İLTER ÇELİK
Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Başkanı

MMO İstanbul Şube Başkanı İlter Çelik ve EMO İstanbul Şube Başkanı Erhan Karaçay

ŞUBE BASIN AÇIKLAMASI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi;

Kriz Mühendisleri de Vuruyor! Ocak Ayının İlk İki Haftasında Toplam 70 Üyemiz İşsiz Kalmıştır

Ekonomik kriz en başta ücretli çalışanlar olmak üzere sanayi, ticaret ve hizmet sektöründe çeşitli alanlarda faaliyet yürüten tüm üyelerimizi derinden etkilemiş, işsiz kalmalarına, düşük ücretlerle çalışmalarına, ekonomik ve sosyal hak kayıplarıyla karşı karşıya kalmalarına neden olmuştur.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, (Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi MMO'nun en büyük şubesidir ve 19650 üyesi vardır) tüm üyelerimizin, meslek alanlarında yaşadıkları sorunlara, bu sorunların ülke ve dünya sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle çözümler üretmek amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Bu kapsamda MMO İstanbul Şubesi olarak çalışma yaşamında üyelerimizin karşılaştığı sorunların aşılabilmesi ve çözümler üretilebilmesi amacıyla şubemiz bünyesinde hukuksal danışmanlık hizmetleri sunan Hukuk Birimi ve işsiz üyelerimize iş olanakları, mühendis arayan firmalara mühendis istihdamı konusunda insan kaynakları çalışmaları yürüten İşsiz Mühendis Birimi faaliyet yürütmektedir. Bu çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlara ve bize yapılan

başvurulara göre;

Ücretli çalışan üyelerimizin en sık yaşadığı sorun ücretlerinin ödenmemesi, işten çıkarılmaları veya işten çıkmak zorunda kalmalarıdır.

Bu açıdan bakıldığında; 1-12 Ocak 2009 tarihleri arasında 43 üyemiz işsiz kalmış, Hukuk Büromuza; 6 üyemiz işsizlik nedeniyle, 6 üyemiz ücret alacağı nedeniyle başvurmuştur.

12-19 Ocak 2009 tarihleri arasında 27 üyemiz, işsiz kalmış, Hukuk Büromuza 3 üyemiz işsizlik nedeniyle, 5 üyemiz ücret alacağı nedeniyle, 1 üyemiz ücretinin azaltılması nedeniyle başvurmuştur.

Ocak ayının bu ilk iki haftasında toplam 70 üyemiz işsiz kalmıştır. Sektörlere dağılımı aşağıdadır.

İşsiz Mühendis Birimi tarafından yapılan çalışmalarda ortaya çıkan verilere göre 2007 yılında 2277 olan firma mühendis talebi 2008 yılında %50 azalarak 1090 olarak gerçekleşmiş, aynı dönemde İşsiz Mühendis İş Talebi ise 2007 için 1492 2008

için 1411 olarak yaklaşık aynı kalmıştır. Özellikle istihdamdaki daralma firma mühendis talebinde düşüş ile gözlemlenirken, işsiz mühendis başvurularının aynı kaldığı bize yapılan başvurularda ortaya çıkan sonuçlardır.

Rakamların her birisinin bir üyemizi temsil ettiği gerçeğinin bilinci ile; Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak, üyelerimizin iş yaşamında karşılaştıkları sorunların, bürolarımıza bildirilmesi, kamuoyunun tüm ülkede yaşanan işten çıkarmalar konusunda duyarlı hale gelmesi için çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Bu çerçevede her hafta yayınlayacağımız raporların kamuoyu ile paylaşılması, çözüm önerilerinin ortaya çıkması açısından büyük önem taşımaktadır.

Oda olarak bu olumsuz tablonun ortadan kaldırılması ve üyelerimizin haklarını alabilmeleri için Hukuk Büromuza, iş olanaklarının araştırılması ve iş bulma alternatiflerinin yaratılması için İşsiz Mühendisler Büromuza üyelerimizin başvurularını dayanışmanın güçlendirilmesi açısından yararlı olacaktır.

**Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**

	Kimya Tesisat	Otomotiv Lojistik	İnşaat- Eşya	Ulaştırma-	Beyaz	Diğer
1-19 Ocak	4	8	42	5	2	9